

Vodoinstalaterji, krojači, čevljarji – kje ste?

Predragi poslovni prostori, nerealne – prenzke cene obrtnih storitev, zamujanje pri sprejemanju raznih davčnih olajšav ter neupoštevanje dogovorjene posojilne politike – vsi ti vzroki so krivi, da je v bežigraskih krajevnih skupnostih še premalo tistih storitvenih obrti, ki bi jih ljudje zares potrebovali. To je le nekaj izmed ugotovitev bežigrskega izvršnega sveta, ki je obravnaval problematiko drobnega gospodarstva v naši občini. O njej so spregovorili tudi delegati bežigrske občinske skupščine na zadnji majski seji.

Analiza, ki je zajela tako družbeni kot zasebni del drobnega gospodarstva Bežigrada v letih od 1980 do 1982, je ugotovila, da so bili sicer doseženi nekateri pomembni uspehi, ki pa kljub temu niso povsem v skladu z načr-

brtnikov, ki kot kooperanti sodelujejo z združenim delom, se je povečal, vendar gre v večini primerov za pogodbene odnose namesto za dolgoročne kooperacije na dohodkovni osnovi. Tudi storitvenih obrti v naši občini ni toliko, kot smo načrtovali za to srednjeročno obdobje, in kolikor bi ljudje želeli. Manjkajoče storitvene obrtne delavnice so tudi zelo neenakomerno porazdeljene po krajevnih skupnostih.

Ta primanjkljaj bodo skušali komite za družbenoekonomske odnose, komite za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, obrtno združenje in krajevne skupnosti premostiti predvsem z namestitvijo kioskov za manjkajoče storitvene obrti. Uprava za družbene prihodke bo do konca tega leta ugotovila učinke spre-

pu osnovnih sredstev, ukinili davek iz skupnega dohodka za sredstva, ki jih zasebni obrtnik vložil v razširjeno reprodukcijo, zagotovili lokacije za obrtne delavnice po primernih cenah in ukinili zakon o nacionalizaciji poslovnih prostorov, ki so večji kot 70 kvadratnih metrov.

Miran Vovk, delegat konferenčne delegacije ČGP Delo, je predlagal, da bi v prihodnje morali ponuditi možnost tudi prodajalcem časopisov, cigaret in drobnega trgovskega blaga, da se vključijo kot zasebniki v drobno gospodarstvo. V nekaterih primerih takšna prodaja za delovno organizacijo ni rentabilna, ali zaradi slabega, večinoma pogodbene kadra ali zaradi siabo izbranih lokacij kioskov in nenazadnje tudi zaradi prevelikih prispevkov, ki bremenijo delovno organizacijo. ČGP Delo je pripravljeno odati svoje proste kioske v najem zasebnikom, zanimanje zanje pa bi morale izraziti tudi krajevne skupnosti. Za takšno rešitev se tačas že dogovarjajo v Idriji. O tej pobudi pa bodo razpravljali tudi delegati mestne skupščine v začetku junija.

Rajko Kotnik, delegat konferenčne delegacije Avtohiše, tozdr Avtomehanični obrti, je dejal, naj bi v prihodnje obravnavali rezervne dele za vzdrževanje trajnejših dobrin kot reprodukcijski material in ne kot predmete široke potrošnje. Drobnemu gospodarstvu, predvsem storitveni dejavnosti, bi morali po njegovem mnenju omogočiti več deviznih sredstev za nakup rezervnih delov ter sodobnega orodja in naprav. Opozori je tudi na pomanjkljivosti v usmerjenem izobraževanju, ki nudi učencem premalo praktičnega dela, kar je za poklice v avtomehanični stroki neprimerno. Združeno delo pogreša tudi posebno usmeritev na višji stopnji za izobraževanje strokovnih kadrov za vodenje vzdrževalnih in servisnih del.

Rado Mivšek, delegat bežigrskega Obrtnega združenja je prav tako opozoril na pomanjkljivosti srednjega usmerjenega izobraževanja. »Zna se zgoditi,« je dejal, »da bomo kljub zadostnemu številu lokalov težko našli obrtnike, ki bi v njih delali, ker poklice, ki jih občani v urbanih soseskah najbolj potrebujejo – čevljarja, krojača, serviserja – čez nekaj let ne bo več. Namesto čevljarja bomo poznali le šivalca zgornjih delov obutve.«

ZA LOKALE OBRNTNIKOV

Izvršni svet je predložil skupščini občine osnutek odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrtnega zakona. Pozornost delegatov je posebej pritegnilo določilo, zapisano v osnutku, da je za ustanovitev obratovalnice samostojnega obrtnika potrebno tudi soglasje krajevne skupnosti, v kateri bo sedež obratovalnice.

Statutarno-pravna komisija je menila, da za takšno določilo ni zakonske podlage. Delegati zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela so to mnenje sicer sprejeli in odložili sklepanje o osnutku odloka, soglasali pa so z namenom, zaradi katerega je bil pripravljen. Zato so zadožili izvršni svet, da pripravi utemeljeno pobudo za ustrezno dopolnitev obrtnega zakona, če bo to potrebno. Delegat Stanko Prija-

tejl (KS Tomačevo) je namreč v razpravi menil, da bi to vprašanje lahko urejali tudi na podlagi zakona o poslovnih prostorih, po katerem mora krajevna skupnost sprejeti načrt namembnosti poslovnih prostorov v svojem

jih je treba čimprej urediti. Poglejmo primer: občan je kupil ali najel poslovni prostor za bife. Ker izpolnjuje vse predpisane pogoje, mu mora pristojni občinski upravni organ izdati obrtno dovoljenje. Vse lepo in prav, toda... V okolici tega novega bifeja je že nekaj gostiln, okrepčevalnic in drugih takšnih lokalov. Prebivalci krajevne skupnosti imajo gostinskih lokalov dovolj, potrebujejo pa na primer popravilnico čevljev ali krojaško delavnico. Če bi lahko sodelovali v postopku, bi se kajpada odločili za podporo takšni obratovalnici, bifeju pa bi nasprotovali. Dvoma o tem, da je treba prisluhniti glasu in potrebam krajevnih skupnosti, torej ne more biti. Tako so ugotovili tudi delegati. Zato je treba to vprašanje – seveda v skladu z veljavno zakonodajo – čimprej učinkovito urediti.

Soglasje krajevne skupnosti?

okolju. V tem primeru namreč obrtnega zakona ne bi bilo treba spreminjati, saj bi krajan s tem načrtom lahko usmerjali razvoj obrtnih in storitvenih dejavnosti v svoji krajevni skupnosti.

Vprašanja so očitno zamotana, še bolj očitno pa je, da

Manjkali so...

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

Opravičeno so manjkali Silva Bauman-Čenčič, Jožica Češnovar, Ivica Kogoj-Marjanca, Edo Krofi, Marjan Malešič, Bojan Pečenko in živko Rus. Za sejo se niso opravičili Angela Biatnik, Zoran Dernovšek, Vlado Dimovski, Bojana Pečko in Mojca Slovenc.

ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Manjkali so delegati krajevnih skupnosti Bežigrad I., Podgorica-Šentjakob in Urška Zatter.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

Manjkali so delegati konferenc delegacij s sedežem pri Elektro Ljubljana, tozdr Elektroservis; Smelt, IMP, EMOND, tozdr TEN Telekomunikacije; IMP, IZIP, DSSS; Hidrotehnik, tozdr Hidroinženiring; IMKO; SCT, tozdr Projekt (1 delegat); Staninvest, tozdr Tehnične in računovodske storitve; Ekonomska fakulteta; ZUSGP, tozdr Center za rehabilitacijo sluha in govora; Uprava inšpekcijskih služb SML; SIS za zaposlovanje in zaposleni pri obrtnikih.

tovanimi cilji malega gospodarstva. V obravnavanem obdobju se je povečalo število enot drobnega gospodarstva in zaposlenih v njem predvsem v zasebnem sektorju. 90 novih enot zasebnikov je omogočilo zaposlitev 190 delavcem. Največ novih zasebnikov je zabeležila analiza med obrtniki, ki izdelujejo in popravljajo kovinske izdelke, število zasebnih avtoprevoznikov pa se je zmanjšalo. Družbeni del drobnega gospodarstva je pri nespremenjenem številu enot in nekoliko zmanjšanem številu zaposlenih v primerjavi s celotnim gospodarstvom in industrijo ter gradbeništvom uspešno posloval. Izgub ni bilo, le dve obrtni organizaciji združenega dela sta poslovali z motnjami.

Analiza se je dotaknila drobnega gospodarstva tudi s stališča delitve obrti na proizvodno in storitveno. Delež proizvodnih

jetih davčnih olajšav na področju obrtnih dejavnosti in predlagala tudi njihovo morebitno spremembo. Dosedanji sistem davčnih olajšav ni imel večjega uspeha zato, ker deficitarne storitvene dejavnosti zaradi premajhnega ustvarjenega dohodka teh olajšav sploh niso mogle uveljavljati. Poslovna skupnost malega gospodarstva MAGOS, nekatere obrtne zadruge in bežigrasko Obrtno združenje pa bodo v prihodnje skušali doseči večje vključevanje obrtne dejavnosti v proizvodne organizacije združenega dela, predvsem zaradi povečanja izvoza.

IZ RAZPRAVE

Jože Barle, delegat krajevne skupnosti Ježica, je med drugim predlagal, naj bi za pospešitev razvoja drobnega gospodarstva ukinili prometni davek pri naku-

S seji družbenopolitičnega zbora 24. maja in zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela skupščine občine Ljubljana Bežigrad 26. maja 1983 poročata Vida Petrovič in Vlado Barabaš.

RESOLUCIJA PO TREH MESECIH

Dober začetek

Industrijska proizvodnja presešla načrtovano/Izvozni cilji se odmikajo/16 izgubarjev/Naložbe kasnjijo

Na junijski skupščini bodo delegati vseh treh zborov bežigrske občinske skupščine obravnavali analizo uresničevanja resolucije o družbenoekonomskem razvoju Bežigrada v prvih letošnjih treh mesecih. Izvršni svet, ki je analizo obravnaval na eni svojih majskih sej, je ugotovil, da je bežigrasko gospodarstvo kljub neugodnim gospodarskim razmeram doseglo sorazmerno dobre poslovne rezultate. Ker je presežilo večino ciljev, opredeljenih v resoluciji, za letošnje leto, je z rezultati prvih treh mesecev postavilo tudi trdne temelje za uresničitev zastavljenih ciljev do konca leta.

Družbeni proizvod se je v prvih treh mesecih nominalno povečal za 36,4 odstotka, realno pa za 3,3 odstotka – resolucija je predvidevala 20-odstotno povečanje. Industrijska proizvodnja je kar za 3,3 odstotka presežila načrtovano 2,5-odstotno povečanje. Konvertibilni devizni prilivi so bili v obravnavanem obdobju nekoliko manjši, kot smo načrtovali in so se povečali od začetka leta za 16,2 odstotka. Konvertibilni devizni odlivi pa so ostali na lanskeletni ravni, kar določa tudi resolucija. Fizični obseg izvoza se

je v prvem tromesečju zmanjšal za 4,8 odstotka, fizični obseg uvoza pa se je povečal za 48 odstotkov. Ti rezultati kažejo, da bomo do konca leta težje uresničili izvozne in uvozne cilje, so ugotovili člani izvršnega sveta.

Število zaposlenih po prvih treh mesecih ostaja na enaki ravni kot v enakem lanskem obdobju, čeprav resolucija predvideva 0,8-odstotno povečanje. Povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu je po prvih treh mesecih znašal 16.745 dinarjev. V primerjavi z lanskim povprečjem se je nominalno povečal za 0,6 odstotka, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je realno padel za 7,9 odstotka. Načrt je predvideval le 7,5-odstotni padec neto osebnih dohodkov. Ob ugodnih podatkih in finančnih rezultatih osebni dohodki realno padajo bolj kot smo načrtovali. Pri delitvi čistega dohodka pa je po daljšem času ponovno prisotna želja organizacij združenega dela, da bi se sredstva za reprodukcijo večala.

Ob trimesečju je 16 bežigraskih organizacij združenega dela poslovalo z izgubo, ki je skupno znašala 703.116.453 dinarjev. Če primerja-

Bencinska črpalka popoldne zaprta

»Bežigraski obrtniki nismo samo ob Titovi cesti, temveč tudi v Nadgorici, Podgorici in Dolu,« je dejal na zasedanju zbora združenega dela RADO MIVŠEK, delegat bežigraskih obrtnikov. Glede na omejitve z boni in visoko ceno bencina je obrtnike na severu Bežigrada zelo prizadel nov obratovalni čas bencinske črpalke na Črnučah, ki je po novem odprta vsak dan razen sobote in nedelje samó od sedmih zjutraj do enih popoldne. Obrtniki so predlagali, naj bo črpalka odprta tudi popoldan.

mo letošnje izgubo z lansko ob istem času, jo je »pridelalo« 7 organizacij združenega dela manj, žal pa se je letos skupni znesek povečal v primerjavi z lanskim tromesečnim kar za 177,5 odstotka. Rdeče številke so ob trimesečju zapisale Savske elektrarne, tozdr Elektroprenos in tozdr Elektroindustrijske telekomunikacije; Opekarna; KIT Ljubljanske mlekarne, tozdr Mlekarne; VGP Hidrotehnik, tozdr Hidrogradnje; SCT Obnova, tozdr Agroobnova; Cestno podjetje, tozdr Gradnje; Geološki zavod Ljubljana, tozdr Vrtno-minerska dela; Inex Adria Avio-promet; Petrol, Trgovina z naftnimi derivati, tozdr Trgovina na debelo; Slovenijaavto, Avtomerkur, tozdr Servis; Avtocommerce, tozdr Servis; Instalacija, tozdr Projektivni biro, ZRMK, tozdr Inštitut za ceste; ČGP Delo, tozdr Delo in tozdr Studio za marketing in propagando. Povezovalni procesi v gradbeništvu so precej zmanjšali število izgubarjev v tej gospodarski panogi. V večini organizacij združenega dela so bili vzroki za izgubo ukrepi politike gospodarske stabilizacije na področju cen.

11 organizacij združenega dela je ob trimesečju tudi neupravičeno izplačalo višja sredstva za osebne dohodke od osnove, ki so jo v začetku leta same izbrale. Stanje na področju ključnih bežigraskih naložb pa je takšno: Mladinska knjiga tozdr Tiskarna bo pričela graditi prvo fazo Tiskarne knjig ob koncu letošnjega leta, celotna Belinkina naložba bo predvidoma končana prihodnje leto, Iskra-Delta pa bo začela graditi Tovarno računalnikov šele prihodnje leto.

nikov velikokrat uveljavljajo tipični interesi izvajalcev. Delo delegacij v združenem delu in krajevnih skupnostih pa bi lahko bistveno olajšalo tudi večje zanimanje družbenopolitičnih organizacij zanje in njihove težave. Takšnega stika zdaj žal še ni.

IZ RAZPRAVE

Štefan Praznik, delegat krajevne skupnosti Boris Kidrič, je opozoril, da je v poročilu pa tudi v praksi še vedno premalo določen odnos med samoupravnimi organi v organizacijah združene-

gatskih gradiv po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, še posebej tam, kjer delegati gradiva očitno ne razumejo. Nerazumljiva gradiva so po njegovem mnenju vzrok, da delegati v skupščinah SIS večinoma zelo malo razpravljajo, da nimajo dodatnih predlogov in so pogosto celo povsem tiho v primerih, ki jih neposredno zadevajo.

PO RAZPRAVI

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti so sprejeli poročilo o delovanju

Osebni dohodki in skupna poraba

Vsi trije zbori skupščine občine so se seznanili z informacijo o izvajanju določil dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982 v občini Ljubljana Bežigrad. Iz informacije izhaja, da mora šest organizacij združenega dela na podlagi določil omenjenega dogovora v prvem polletju letos povrniti preveč izplačana sredstva za osebne dohodke, deset organizacij združenega dela pa do konca leta preveč izplačana sredstva skupne porabe.

Pri osebnih dohodkih so prekoračili IMKO, Autocommerce tozdr Avtoobnova, Avtohiša tozdr Avtomehanični obrat, Zavod za organizacijo poslovanja, Elektrotehna DO Jugotehnika tozdr Elgro in Gospodarsko razstavništvo, pri sredstvih skupne porabe pa so prekoračili Železopromet, sozdr IMP DSSS, Cestno podjetje, ZRI tozdr Soča ortopedija, Unitex, Opekarna Črnuče, Elektrotehna DO Junel tozdr Elzas, tozdr Elex in DSSS ter Smelt.

ga dela in krajevnih skupnostih ter delegacijami za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti. Predvsem manjkajo njegove normativne opredelitve. Delegati velikokrat ne zvedo za sprejete sklepe, zato tudi ni nikogar mogoče pobarati po odgovornosti za njihovo izvajanje.

Miran Vovk, delegat konferenčne delegacije ČGP Delo, je dejal, da ne verjame ugotovitvi poročila, ki pravi, da večina organizacij združenega dela razpolaga z zadostnim številom strokovno usposobljenih delavcev za razlaganje delegatskih gradiv. Ugotovil je, da bi se morala delovna skupina v delovni skupnosti samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, ki jo omenja poročilo, že doslej bolj aktivno vključevati v pojasnjevanje dele-

delegatskega sistema v skupščinah SIS s področja družbenih dejavnosti in stališča družbenopolitičnega zbora o tej problematiki. Družbenopolitični-zbor je pozval vse samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, družbenopolitične organizacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti, da se čimprej lotijo učinkovitega odpravljanja pomanjkljivosti in ovir za boljše delovanje delegatskega sistema, na katere opozarja poročilo. Predlagal je tudi, naj se programi usposabljanja vodij delegacij prilagodijo potrebam in možnostim delegatov. V prihodnje naj bi skrčili nebitne elemente teh programov in se bolj posvetili metodam delovanja za učinkovito usposabljanje delegatov.

Odloki, sklepi

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor so sprejeli:

- osnutek in predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov in strokovne službe občine Ljubljana Bežigrad.
- Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta sprejela:
 - predlog sklepa o potrditvi letnega davčnega zaključnega računa za leto 1982;
 - predlog sklepa o izdaji soglasja k statutu Izobraževalnega centra za tuje jezike Ljubljana;
 - predlog sklepa o izdaji soglasja k statutu vzgojno-raziskovalne organizacije narodne junakinje Rezke Dragarjeve Črnuče

Volitve in imenovanja

Na sejah vseh treh zborov je bil Uroš GULIČ razrešen funkcije vodje skupine delegatov za delegiranje delegatov v zbor občinske skupščine SR Slovenije. Za naslednje enoletno obdobje je bil za vodjo skupine delegatov izvoljen Janez ŽELEZNIK, za njegovega namestnika pa Ilija GLOBAČNIK.